

KOMMUNAL PLANSTRATEGI – NAMSSKOGAN KOMMUNE

2023-2027

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	2
1.1 FORMÅL	2
1.2 KOMMUNENS PLANSYSTEM	3
2. FØRINGER	4
2.1 NASJONALE FORVENTNINGER/FØRINGER.....	4
2.2 REGIONALE FORVENTNINGER/FØRINGER.....	15
3.0 UTFORDRINGER OG MULIGHETSOMRÅDER.....	18
3.1 BEFOLKNINGSUTVIKLING	18
3.2 VERDISKAPNING OG NÆRINGSUTVIKLING	18
3.3 MILJØ OG KLIMA.....	19
3.4 HELSE, OMSORG OG VELFERD.....	19
3.5 OPPVEKST	20
3.6 KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV.	23
3.7 NASJONALPARKKOMMUNE.....	23
4. MÅL FOR PLANARBEIDET	24
4.1 SAMFUNNSDELEN.....	24
4.2 AREALDELEN	24
4.3 REGULERINGSPLANER	24

1. Innledning

1.1 Formål

I henhold til plan- og bygningslovens § 10-1 skal kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen et år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien skal være kommunestyrets styringsverktøy, og formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre, for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

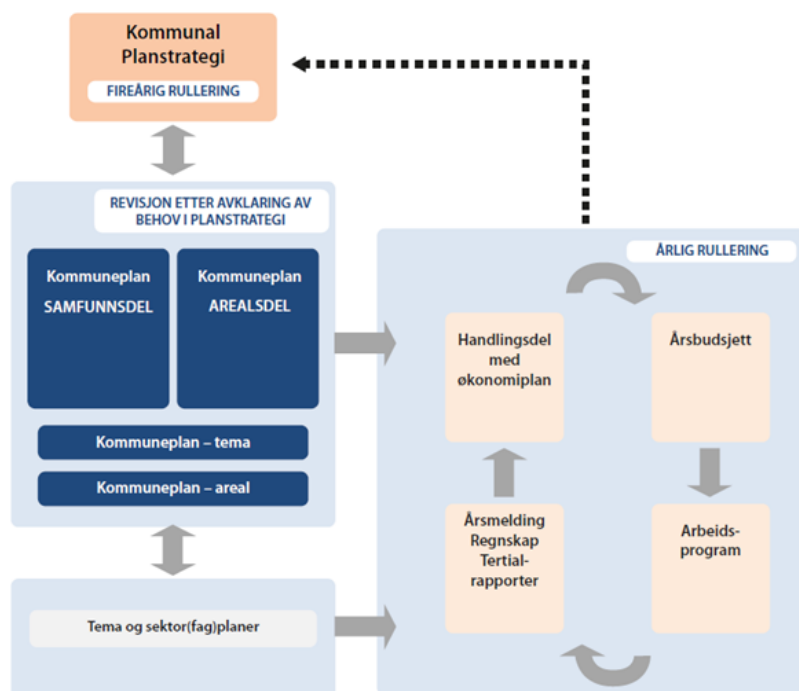
Den kommunale planstrategien er ikke en plan, og derfor ikke en arena for å vedta mål og strategier. Den skal derimot drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Planstrategien er kun retningsgivende for kommunens planlegging, og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere.

Kommunen skal i arbeidet med planstrategien innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Den skal ikke sendes på vanlig høring, jf. plan- og bygningslovens krav i plansaker, men forslaget til kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling. Det er ikke klageadgang eller anledning til å fremme innsigelse til planstrategien.

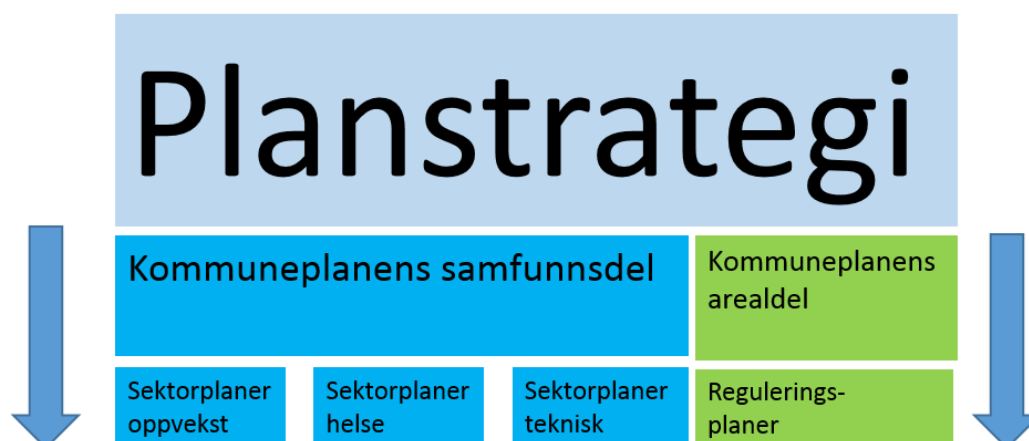
1.2 Kommunens plansystem

Man kan dele inn kommunens plansystem i en samfunnsdel og en arealdel, samt tilhørende sektorplaner og arealplaner.

Planhierarkiet og samhandlingen mellom de forskjellige delene er vist i nedenstående figur 1 og 2.

Figur 1: viser den kommunale planstrategiens plassering i planhierarkiet.

Figur 2: viser en forenkling av planstrukturen.

2. Føringer

2.1 Nasjonale forventninger/føringer

I plan- og bygningslovens § 6-1 heter det at Kongen hvert fjerde år skal utarbeide et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette skal følges opp gjennom statlig deltagelse i planleggingen.

De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategien og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig for kommunen å fokusere på i planleggingen i kommende fireårsperiode, og skal bidra med å ivareta nasjonale interesser og nasjonal politikk i regionalt og kommunalt planarbeid.

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging viser til at Norge har gode forutsetninger for å nå mange av bærekraftsmålene innen 2030, men det vil kreve et godt planverk og satsning innenfor flere områder som klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. Dette er utfordringer som det stilles forventninger til at kommunene tar tak i dette gjennom planverket til kommunen. Det pekes også på de store samfunnsutfordringene som følge av en aldrende befolkning med ventelig større omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenestoområder i kommunene.

Oppbygningen av dette forventningsdokumentet

2030-agendaen har fem overordnede perspektiver, som er valgt som utgangspunkt for kapittelinnledningen i dette forventningsdokumentet. Dette er sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, samfunnssikkerhet og beredskap og samarbeid for å nå målene. De mest aktuelle bærekraftsmålene framheves i kapittelinnledningene. Hensikten er å vise sammenhengen mellom bærekraftsmålene, den nasjonale politikken og regional og kommunal planlegging. I hvert av de fem kapitlene framheves regjeringens prioriteringer for hvordan aktuelle utfordringer på området kan møtes gjennom den regionale og kommunale samfunns- og arealplanleggingen. Hvert kapittel ender opp i konkrete forventningspunkter. Totalt for alle kapitlene er det 72 forventningspunkt.

Samordning og samarbeid i planleggingen

Regjeringens forventninger

1. Bærekraftsmålene, nasjonale klima- og miljømål, lokalt folkestyre og løsninger som styrker verdiskaping og bosetting i hele landet, legges til grunn for den overordnede samfunns- og arealplanleggingen og for statens deltakelse i planprosessene.
2. Arbeidet med planstrategier prioriteres for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.
3. Regionale planverktøy og kommuneplanens samfunnsdel brukes for å gi strategisk retning til samfunnsutviklingen og utarbeides i samspill med innbyggerne, sivilsamfunnet, næringslivet og andre offentlige aktører. Vedtatte mål og strategier følges opp i økonomiplanleggingen og i øvrige planer.
4. En langsiktig arealstrategi inngår som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legges til grunn for kommuneplanens arealdel.
5. Kostnadseffektivitet for private og offentlige aktører på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå vektlegges i planleggingen.
6. Mulighetene i plan- og bygningsloven for å effektivisere og forenkle planleggingen tas i bruk. Overordnede planer holdes oppdaterte, flere plannivåer enn nødvendig unngås og detaljeringsgraden i planer og utredninger tilpasses behovet.
7. Private reguleringsplanforslag behandles effektivt og det sikres god plankvalitet gjennom en aktiv dialog med forslagsstiller underveis i planprosessen.
8. Det legges til rette for medvirkning og involvering av aktuelle parter og interesser tidlig i planprosessene, også i private planforslag. Digitale medvirkningsløsninger tas i bruk. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, eller som ikke kan benytte digitale løsninger, sikres muligheter for medvirkning på annen måte.
9. Den samiske befolkningen og nasjonale minoriteter sikres mulighet til å delta i planprosesser som berører dem. Det gjennomføres konsultasjon med berørte samiske interesser.
10. Det legges til rette for å styrke samisk kultur, nærings- og samfunnsliv og samiske språk gjennom planleggingen.
11. I forvaltningsområdet for samiske språk bør utfordringene for samiske språk drøftes i forbindelse med regional og kommunal planstrategi.
12. De digitale planregistrene holdes oppdaterte. Det legges til rette for enkel tilgang til plandata i digitalt planregister, og til temadata i det offentlige kartgrunnlaget.
13. En eByggesaksløsning tas i bruk for å sikre effektiv og fulldigital saksbehandling av byggesøknader.
14. Berørte myndigheter gir tidlige og tydelige signaler om viktige interesser og hensyn i kommunale planprosesser. Statlige innsigelser skal bli færre og samordnes bedre. Innsigelsesadgangen skal sikre at kommunene ikke vedtar planer som strider mot nasjonale eller vesentlige regionale interesser, eller andre hensyn beskrevet i plan- og bygningsloven § 5-4.
15. Regionalt planforum brukes aktivt som grunnlag for å avklare og samordne statlige, regionale og kommunale interesser i aktuelle plansaker.
16. Effektive beslutningsprosesser sikres gjennom god samordning mellom vedtak etter plan- og bygningsloven og sektorlover.
17. Samfunns- og arealplanleggingen baseres på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Kommunene bør utarbeide et arealregnskap som del av et slikt kunnskapsgrunnlag.
18. I konsekvensutredninger skal alternativer, samlede virkninger av foreslått arealbruk og sumvirkninger vurderes.

Namsskogan kommune har en nylig vedtatt samfunnsdel som skal vise retning de neste 12 årene. I ny samfunnsdel er det nedfelt 6 overordna perspektivområder for all planlegging i Namsskogan:

- Folkehelse
- FN bærekraftsmål
- ROS – analyser
- Medvirkning, tilhørighet og engasjement
- Universell utforming
- Utenforskap.

Kommunalt planarbeid, enten om det er kommuneplan, virksomhetsplaner, handlingsplaner, stedsutvikling, temaplaner mv. skal ha et felles overordna perspektiv. Disse skal gjelde for alt arbeid innenfor planverket til kommunen.

De siste årene har Namsskogan kommune sammen med de andre kommunene i Indre Namdal, bygget opp et moderne og fremtidsrettet digitalt kart- og plansystem. Gjennom Norkart som kartløsninger ligger oppdatert informasjon tilgjengelig på nett både for saksbehandlere og kommunens innbyggere. Kommunale data blir daglig synkronisert mot Kartverkets servere, så informasjonen er også tilgjengelig i sektormyndighetenes innsynsløsninger. Med disse systemene på plass, samt en oppdatert arealdel, sikrer man en forutsigbar, effektiv og kunnskapsbasert saksbehandling i våre plan- og byggesaker. Denne utviklingen gir også muligheten for implementering av alle offentlige datasett, DOK (det offentlige kartgrunlaget) i vårt program «kommunekart». Med dette på plass vil kommunens saksbehandlere og innbyggere få tilgang til alle tilgjengelige data i en og samme innsynsløsning.

Regionalt planforum er også på plass i Trøndelag, og fungerer som en viktig arena i plansaker. Med god dialog får man bedre og mer effektive planprosesser, og unngår samtidig klager eller innsigelser i ettertid.

Ved at Grong kommune har påtatt seg rollen som vertskommune innenfor fagområdene plan, byggesak, GIS, oppmåling og byggetilsyn, har man klart å bygge opp et robust fagmiljø som er i stand til å utøve god faglig saksbehandling i plan- og byggesaksbehandlingen i Indre Namdal.

Trygge og inkluderende lokalsamfunn

Regjeringens forventninger

19. Det legges til rette for å utvikle gode lokalsamfunn i bygd og by, i små tettsteder og spredtbygde områder med tilgang til boliger og tjenester i tråd med kommunale forutsetninger og behov.
20. I byer og tettsteder lokaliseres boliger, næringsvirksomhet, arbeidsplasser, handel og tjenestetilbud slik at de bidrar til å styrke stedenes attraktivitet og bygger opp under sentrumsfunksjonene. Sentrumsområdene utvikles og følges opp i samarbeid med private aktører og innbyggerne.
21. Det legges til rette for tilstrekkelig boligbygging i kommunene i tråd med lokale og regionale behov. Boligbyggingen bør bidra til gode og varierte boligtilbud og bomiljøer for alle.
22. Det legges til rette for boligtilbud for vanskeligstilte i ulike deler av kommunen. Eieretablering for vanskeligstilte vektlegges.
23. Det legges til rette for at eldre som ønsker det kan bli boende lenger i egen bolig. Kommunene ser utviklingen i helse- og omsorgstjenester i sammenheng med boligplanlegging og kommunens langsiktige økonomi.
24. Kommunene bruker arkitektur som et verktøy i samfunnsutviklingen og definerer lokale ambisjoner for arkitektur og byggeskikk. Stedenes særpreg, kulturmiljø og viktige landskapstrekk vektlegges i by- og stedsutvikling.
25. Det settes av tilstrekkelige arealer av god kvalitet til grønnstruktur, uterom og møteplasser som stimulerer til fysisk aktivitet, naturopplevelse og sosialt fellesskap, samtidig som byer og tettsteder utvikles gjennom fortetting og transformasjon.
26. Sykling og gange og kollektivtrafikk prioriteres i byer og tettsteder gjennom planlegging av helhetlig infrastruktur som er sammenhengende, tilgjengelig, attraktiv og trygg. I arbeidet med byvekstavtaler i de store byene skal hovedtyngden av vekst i boliger og arbeidsplasser komme i eller i nærheten av større knutepunkter for å bygge opp under nullvekstmålet, med de tilpasninger som følger av den enkelte avtale.
27. Det legges til rette for trygge skoleveier og aktivitetsvennlige nærmiljøer med varierte tilbud for lek og opphold for ulike aldersgrupper. Deltakelse i samfunnet for flest mulig sikres gjennom universell utforming av nye bygninger og uteområder.
28. Ved planlegging av barnehager og skoler vurderes lokalisering og arealbehov tidlig i planprosessene i samarbeid med relevante aktører.
29. Samfunns- og arealplanleggingen brukes som virkemidler for å utjevne forskjeller, forebygge levekårsutfordringer og sikre en sosial balansert utvikling gjennom boligbygging, lokalisering av teknisk og sosial infrastruktur og offentlige tjenester.
30. Det legges til rette for kultur, kunst, idrett og frivillighet i planleggingen og settes av tilstrekkelige arealer til kultur- og idrettsformål.

Namsskogan kommune har jobbet god med boligutbygging i 2023 og 2024. I 2023 ble det etablert en plan for boligbygging i 2023. Denne planen har resultert i utbygging av totalt 15 bruksenheter. Det er bygd tre omsorgsboliger, to minihus, to mikrohus samt 8 nye borettslagsleiligheter i kommunen. Normalt bygges det kanskje 0,6 til 0,8 boliger per år i Namsskogan. Plan for boligbygging i 2023 er ikke evaluert ennå, men trolig vil kommunen bremse tiltakene i planen fremover. Plan for boligbygging i 2023 kom med bakgrunn i de utfordringene vi så i forhold til momentene regjeringen har listet opp her.

Kommunen har nå et godt og variert botilbud samt at det over lang tid er satset på bygging av omsorgsleiligheter samt ordinære mindre leiligheter i direkte tilknytning til alle tjenester som legekontor, omsorgssenter, butikk, post osv. Denne satsningen har resultert i at eldre kan bo lengre hjemme ved at de har tilgang til mindre enkle leiligheter nært de viktigste tjenestene.

Velferd og bærekraftig verdiskaping

Regjeringens forventninger

31. Det legges til rette for grønn omstilling, bærekraftig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet.
32. Det legges til rette for mer fornybar energiproduksjon, særlig i områder med kraftkrevende næringsutvikling. Det er viktig å sikre god balanse mellom mer fornybar energi og miljøhensyn.
33. Det legges til rette for mer effektiv og fleksibel energibruk.
34. Det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Næringsarealer planlegges med et regionalt perspektiv, og energibruk, krafttilgang, gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur inngår i planvurderingene.
35. Det settes av tilstrekkelige og egnede nye arealer for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planer for kystområdene, som også kan omfatte utvikling av akvakultur utenfor kysten og landbasert akvakultur. Planene ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.
36. Fylkeskommunene tar et helhetlig ansvar for kompetansepolitikken og utvikling av kompetanseplaner som bidrar til at regionen får tilgang på den kompetansen som arbeidsmarkedet etterspør.
37. Det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv.
38. Fylkeskommunene tar en samordnende rolle for samferdselsplanlegging i regionen, og gir innspill til konseptvalgutredninger for store statlige samferdselstiltak.
39. Framføring av mobil- og bredbåndsnett sikres gjennom bruk av eksisterende føringsveier så langt det lar seg gjøre, og gjennom å tillate innplassering av sendestasjoner for mobilkommunikasjon på offentlige bygg.
40. Naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling vektlegges, og planleggingen ivaretar arealene til reindriften i tråd med FN-konvensjonen om sosiale og politiske rettigheter artikkel 27. I planprosessene sikres det et godt kunnskapsgrunnlag om reindriften.
41. Det legges til rette for bærekraftig verdiskaping og grønne næringer i tilknytning til jord- og skogbruk og i randsonene til de store verneområdene.
42. Fylkeskommunene og kommunene legger gjennom sin areal- og samfunnsutvikling og virksomhetsutøvelse til rette for omlegging til en mer sirkulær økonomi, der ressurser og eksisterende bebyggelse og anlegg brukes lengst mulig og i større grad ombrukes og oppgraderes.
43. Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.
44. Helhetlig masseforvaltning avklares i regionale og kommunale planer. Planer for større bygge- og anleggsarbeider avklarar hvordan overskuddsmasser skal disponeres og hvordan nødvendig areal til håndteringen skal sikres. Muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.

Namsskogan kommune har i senere tid hatt en satsning på Tunnsjødalsområdet der det er etablert en ny industriområdeplan. Det jobbes i disse dager med en ny større industriområdeplan i samme område for å legge til rette for nye etableringer.

I Namsskogan er det registrert en del potensiale for utbygging av fornybar energiproduksjon. Kommunestyret har i arbeidet med planstrategien vist til dette potensialet og ønsker at det skal gjøres en ny kartlegging av gjenværende potensial samt vurdere potensialet opp imot lønnsomhet, reindrift og naturmangfold. Vurderingene av det enkelte prosjekt skal danne en prioritert liste. Denne kartleggingen skal gjøres i denne perioden.

Namsskogan kommune har alltid hatt en god dialog med reindrift og har i flere større saker gått imot utbygging der konsekvensene kunne ha blitt store for reindriften. Kommunen vil fortsette med og ha fokus på dialogen med reindriften gjennom blant annet konsultasjonsordningen.

Mineralnæringen har fått ett eget avsnitt i ny samfunnsdel. Det finnes noe potensiale i Skorovatn og det jobbes aktivt med prøveboring for og kartlegge forekomstene. En eventuell utvinning må vurderes opp imot beitenæring og miljøpåvirkning.

Klima, natur og miljø for framtida

Regjeringens forventninger

45. Omstillingen til lavutslippssamfunnet og bidrag til oppnåelse av klima- og miljø målene prioriteres gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbeslag og transportbehov. Regjeringen oppfordrer kommunene til å sette seg mål for å redusere nedbyggingen.
46. Det legges til rette for energieffektivisering og fleksibel energibruk i næringsliv, husholdninger og offentlige bygg.
47. Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.
48. Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, unngås så langt som mulig, slik at arealenes evne til lagring og opptak av karbon opprettholdes.
49. Fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder vurderes før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk.
50. Regionalt utbyggingsmønster, senterstruktur og overordnede transportløsninger fastsettes i regionale eller interkommunale areal- og transportplaner. Planene tar hensyn til regionale og lokale forutsetninger og utbyggingspress.
51. Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres ved å legge til rette for kollektivtransport, sykkel og gange, effektiv arealbruk og avgrensede sentrumsområder og tettsteder.
52. Det legges til rette for en god ladeinfrastruktur, blant annet ved å avsette tilstrekkelige arealer til etablering av hurtiglading for både lette og tunge kjøretøy.
53. Viktig naturmangfold, jordbruksareal, vannmiljø, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap kartlegges og sikres i planleggingen. Samlede virkninger av eksisterende og planlagt arealbruk vektlegges.
54. Hensynet til verdensarverdiene sikres gjennom helhetlig samfunns- og arealplanlegging.
55. Arealbruken i strandsonen langs sjøen og i og langs vassdrag vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Det legges til rette for en mer differensiert forvaltning av strandsonen med større muligheter for næringsutvikling og bosetting i spredtbygde strøk langs kysten i sone 3 i planretningslinjene for strandsonen.
56. Regionale og kommunale planer legger til rette for en bærekraftig utvikling i fjell og utmark. Utbyggingen avgrenses mot sammenhengende natur- og friluftslivsområder og viktige områder for landbruk, reindrift og andre næringer, blant annet gjennom langsiktige utbyggingsgrenser.
57. Potensialet for fortetting eller utvidelse av eksisterende fritidsboligområder vurderes før det legges til rette for utbygging i nye områder, særlig der det er utbyggingspress. Ny fritidsbebyggelse i og over skoggrensen og på myr bør unngås.
58. Villreinens leveområder sikres, og vedtatte regionale planer for villrein fjella oppdateres i samsvar med ny kunnskap og følges opp i den kommunale planleggingen.
59. Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom deltakelse i arbeidet med vannområdene, gjennomføring av miljøtiltak og god arealforvaltning. Bruks- og verneverdiene i vassdragene sikres i planleggingen, og nedbygging av vassdragsnatur og utfylling i vassdrag reduseres.
60. Planleggingen bidrar til å sikre naturverdier og god miljøtilstand i vann, blant annet ved å unngå å planlegge for byggetiltak i våtmark når det finnes gode alternativer.
61. Samfunns- og arealplanleggingen samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp, herunder overvannshåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger.
62. Fylkeskommunene og kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt følger opp helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord i arealplanleggingen.

Namsskogan kommune er en kommune på 1471 km² med en befolkningstetthet på 0,6 innbyggere per km². Kommunen har over tid hatt lite nedbygging av dyrkamark og natur. I forhold til andre mere sentrale områder i Norge setter Namsskogan kommune et svært lite og begrenset avtrykk. Kommunen har nå tanker om en stor ny reguleringsplan for et nytt industriområde i Tunnsjødalområdet. Som tidligere har kommunen vurdert hvilke arealer vi ønsker å satse på. De arealene som det nå satses på har er arealer som innehar liten konflikt opp imot reindrift, naturmangfold osv. Kommunen er klar over at den nye satsningen vil sette et kraftig avtrykk i kartet, men kommunen har en klar forventning om at også Namsskogan kommune gis rett til å satse på de fortrinnene kommunen har og utvikle disse. Våre behov for utvikling av areal skal ikke begrenses til fordel for mer sentrale områder som legger store beslag på dyrkamark og naturområder hvert år.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Regjeringens forventninger

- 63.** Samfunnssikkerhet og beredskap vektlegges i planleggingen. Risiko- og sårbarhetsanalyser bygger på oppdatert kunnskap og legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.
- 64.** Forsvarets arealbehov sikres når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og for å følge opp nasjonale forsvarsplaner.
- 65.** Det tas hensyn til et endret klima i planleggingen, og de høye alternativene fra nasjonale klimaframskrivninger, og et tilstrekkelig langt tidsperspektiv, legges til grunn når konsekvenser av klimaendringene vurderes. De fylkesvise klimaprofilene benyttes.
- 66.** Arealbruk planlegges slik at overvann og fare knyttet til flom, erosjon, skred, havnivåstigning, stormflo og annen naturfare håndteres forsvarlig.
- 67.** Bevaring og restaurering av naturområder, eller etablering av naturbaserte løsninger, vurderes for å tilpasse samfunnet til klimaendringene.
- 68.** Fylkeskommuner og kommuner bidrar til å styrke jordvernet og at arealforvaltningen bidrar til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med ny jordvernstrategi fra 2023, og bidrar til at driften av jordbruksarealene kan opprettholdes.
- 69.** Ved revidering av kommuneplanens arealdel vurderes det om arealer som tidligere har vært avsatt til formål som innebærer omdisponering av dyrka jord, skal tilbakeføres til landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsformål.
- 70.** For å redusere omdisponeringen av dyrka jord, bør en jordvernstrategi vurderes utarbeidet som del av den overordnede regionale og kommunale planleggingen.
- 71.** Kommunens drikkevannsforsyning skal inngå i vurderingen av samfunnssikkerhet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Drikkevannskilder tas hensyn til og sikres i planlegging, blant annet for å redusere behovet for vannrensing.
- 72.** Fylkeskommuner og kommuner oppdaterer og deler geografisk informasjon i den nasjonale geografiske infrastrukturen.

Namsskogan kommune har hatt oppstartsmøte på rullering av kommuneplanens arealdel. De omtalte forventningspunktene vil bli vurdert i rulleringen av planen.

For øvrig har Namsskogan kommune nylig ruller overordnet ROS for kommunen samt rullert beredskapsplan for kommunen.

For en liten kommune som Namsskogan oppleves det som litt uoverkommelig og skal ta stilling til alle disse punktene.

Kommunen ønsker derfor å vise til kommunebildet som Statsforvalteren har utarbeidet for kommunen.

Ut ifra dette bildet ser vi at for neste periode må vi ha et hovedfokus innenfor omsorgstjenestene som er det svakeste området i kommunebildet.

Statsforvalterens hovedbilde av kommunen

Svake områder

Omsorgstjenestene →

Middels områder

Folkehelse →

Grunnskole →

Integrering og bosetting →

Kommunal planlegging →

Kommunehelsetjenesten →

Miljø og klima →

Reindrift →

Sosialtjenesten →

Gode områder

Barnehage →

Barnevern →

Kommunal økonomi →

Landbruk →

Samfunnsikkerhet og beredskap →

2.2 Regionale forventninger/føringer

Regional planstrategi Trøndelag: I plan- og bygningslovens § 7-1 heter det at Regional planmyndighet skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en regional planstrategi. I planstrategien skal det redegjøres for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til langsiktige utviklingsmål og hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre regional planlegging. Planstrategien er den kortsiktige delen av Trøndelagsplanen, og vil være et viktig styringsdokument i fylkestingsperioden.

Den regionale planstrategien for Trøndelag er ute på høring, med en høringsfrist satt til 22.04.2024. I utkastet til den regionale planstrategien er det foreslått følgende hovedgrep og satsingsområder:

Hovedgrep:

- Opprydding i antall og type planer og strategier og nødvendig rullering av eksisterende planer og strategier
- å legge vekt på oppdatering og spissing av handlingsplaner og tiltak
- samordne/slå sammen strategier – for eksempel innen samferdsel
- legge et løp for vurdering av Trøndelagsplanen
- videreutvikle plansystemet i fylkeskommunen

Satsingsområder:

Trøndelag tar sitt ansvar for klima- og naturutfordringene:

- Grønn omstilling av næringsliv og lokalsamfunn
- Sikre arealbruk og energiforsyning som muliggjør en bærekraftig utvikling og grønn omstilling
- Robust i møte med klimaendringene
- Trøndelag tar ansvar for Trondheimsfjorden, og skal gjennom en grundig prosess bedre den økologiske tilstanden til Trondheimsfjorden
- Vi jobber for å bevare naturmangfoldet
- Fornybare og fremtidsrettede løsninger som dekker energibehovet til hele fylket

En god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag:

- Et trygt og beredt Trøndelag, som er mer attraktivt og mindre sårbart Kommunal planstrategi – Grong kommune 2024 - 2027 18
- Infrastruktur og mobilitetsløsninger som knytter Trøndelag og tilgrensende fylker og regioner bedre sammen

- Trygg oppvekst for gode liv i utdanning, jobb og fritid
- Kultur og frivillighet skaper engasjement og lokal tilhørighet
- Samfunnsdeltakelse for alle

Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring:

- Innovasjon, digitalisering og teknologisk utvikling er nødvendig for å møte utfordringene
- Kapasitet og kompetanse til å møte demografiske endringer og grønn omstilling

TRØNDELAGSPLANEN

Regional planstrategi for 2024-2027 – Vedtatt i fylkestinget 11.06.2024

Trøndelagsplanen 2019-2030:

I tråd med føringene i den regionale planstrategien vedtok fylkestinget i Trøndelag i møte den 12. desember 2018 «Trøndelagsplanen 2019 – 2030». Trøndelagsplanen er en kortfattet plan som viser hvilken retning man ønsker at Trøndelag skal utvikle seg i de kommende årene. Oppfølging av mål og delmål i Trøndelagsplanen skal skje gjennom arbeidet med mer detaljerte temaplaner og strategier.

Trøndelagsplanen har 3 innsatsområder med følgende retningsmål:

- Bolyst og livskvalitet

- I 2030 skal god livskvalitet og mangfold kjennetegne Trøndelag
- I 2030 er kunst og kultur en viktig drivkraft for samfunnsutviklingen i Trøndelag
- I 2030 er Trøndelag best i Norge på regional samhandling

- Kompetanse, verdiskapning og naturressurser

- I 2030 har Trøndelag et omstillingsdyktig og framtidsrettet arbeids- og næringsliv
- I 2030 er trøndersk næringsliv basert på miljøvennlig næringsutvikling og teknologi
- I 2030 har Trøndelag bærekraftig produksjon av mat og bioråstoff

- Regionale tyngdepunkt og kommunikasjon

- I 2030 har Trøndelag en bærekraftig areal- og transportstruktur
- I 2030 har Trøndelag et balansert utbyggings- og bosettingsmønster
- I 2030 har Trøndelag et samordnet transport- og samferdselssystem

Når man går nærmere inn i dokumentet ser man at mange av de satsingsområdene som er nevnt allerede er fanget opp i gjeldende samfunnsdel for Namsskogan kommune.

3.0 utfordringer og mulighetsområder

3.1 Befolkningsutvikling

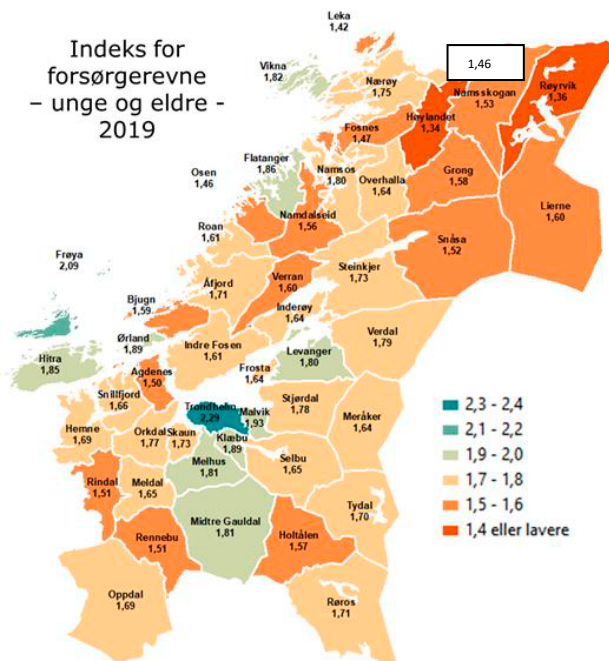
Mens snittet for Trøndelag har vært en befolkningsvekst på 10,0 % i perioden 2011-2020 så har Namsskogan hatt en nedgang på -9,2 %. Namsskogan har hatt svakest befolkningsutvikling i regionen, men har i senere hatt en kraftig prosentvis økning i befolkningen. Økningen kommer stort sett fra mottak av flyktninger fra Ukraina.

01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter kvartal. Namsskogan, Befolkning ved inngangen av kvartalet.

Forsørgerevnen er antall personer i arbeidsaktuell alder (16-66 år) per person under 16 år og over 67 år. Dette sier noe om de potensielle effektene av endringer i befolkningsstruktur har på sosial og økonomisk utvikling. Lav verdi på indeksen indikerer en høyere forsørgelsesbyrde for den yrkesaktive befolkningen.

Beregnet indeksverdi for 2024 er 1,46. Namsskogan er blant kommunene i Trøndelag med lavest score på forsørgerevne. Det vil si at kommunen er blant dem med lavest antall personer i arbeidsaktuell alder i forhold til antall eldre og antall barn. Snittet for hele Trøndelag er på 1,91 i 2024.

3.2 Verdiskapning og næringsutvikling

Framtidig verdiskapning skal ivareta en langsiktig og bærekraftig utvikling og må omfatte både økonomiske, miljømessige, kulturelle og sosiale dimensjoner. Sysselsettingsveksten i Norge har vært stor de siste årene og det er storbyregionene som har den sterkeste veksten. Mye tyder på at denne utviklingen vil fortsette også i årene som kommer. Blant annet på

grunn av at det er i tjenesteytende næringer veksten kommer, mens sysselsetting innen primærnæringene går ned. Som tidligere nevnt har kommunen tatt grep med det å bli et vekstkraftig lokalsamfunn og satser nå stort i Tunnsjødalsområdet.

3.3 Miljø og Klima

Miljø og klima FN's klimapanel slår fast at det meste av den globale oppvarmingen er menneskeskapt.

Verden er blitt om lag 0,8 grader varmere siden førindustriell tid. Oppvarmingen ventes å fortsette utover i dette århundret, og medfører økt risiko for ekstremvær, oversvømmelse, tørke og havforsuring.

Klimaendringer rammer også Norge og Namsskogansamfunnet. De siste hundre årene har nedbøren økt og blitt mer intens. Dette skaper økt risiko for flom, og kan påvirke matproduksjonen. Det er ventet at klimaendringene vil prege verden og Norge i økende grad framover.

Klimatilpasning handler om å forebygge for å håndtere konsekvensene klimaendringene fører til. Samtidig må det arbeides for å redusere klimautslipp.

Namsskogan kommune har en ambisiøs klima og energiplan som bør vurderes og gjøres noe mer realistisk.

3.4 Helse, omsorg og velferd

Etter siste planstrategi ble skrevet har pleie -og omsorgstjenesten engasjert PWC til å gjøre en undersøkelse om hvordan det driftes i dag, og forslag til fremtidig tjeneste struktur og ressursbruk. Rapporten ble levert til helse i 2023. Rapporten er gjennomgått og innarbeides i overordnet helse og omsorgsplan.

I og med at kommunen arbeidet med mere grunnlagsstoff den siste tiden har ikke kommunen kommet noe videre i det som ble beskrevet i siste planstrategi. Teksten opprettholdes derfor i ny planstrategi.

Kvalitetsreformen «Leve hele livet» (Meld. St. 2017-2018) skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger og ha en trygg og aktiv alderdom. Reformen er tverrsektoriell og vil være førende for planarbeidet i denne perioden. Den overordnede helse og omsorgsplanen må rulleres for å ivareta dagens utfordringer i Namsskogan kommune og oppdateres i henhold til gjeldende lover, regler og reformer. Det er flere delplaner og delemner som skal innrulleres i denne planen

Det er fra overordnet myndighet klare føringer på at kommunen skal ha fokus på områdene vold i nære relasjoner og arbeide aktivt for å forhindre selvmord. Kommunene i indre Namdal

har utarbeidet en handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2015-2018. Denne må evalueres, oppdateres og rulleres inn delplan for selvmordsforebygging. Planen vil måtte inkludere hvordan det forebyggende arbeidet skal ivaretas i årene fremover

Folkehelsearbeidet i kommunen skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen skal ha oversikt over befolkningens helsetilstand og legge denne oversikten til grunn for all kommunal planlegging, jf. folkehelseoven. Kommunens oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer må revideres. Folkehelse er et sektorovergripende ansvar og tema for alle. Dette arbeidet har startet opp, og vil bli framlagt for kommunestyret når det er ferdigstilt.

Rekruttering av personell med riktig kompetanse vil i framtiden være et viktig fokusområde. Det er behov for kompetanseheving innenfor mange fagfelt i kommunen i årene fremover. Det er viktig å sikre at ansatte får tilbud om kompetanseheving, for å møte de nye oppgavene vi skal løse innenfor sektoren. Kommunen har en overordnet kompetanseplan hvor en delplan for helse og omsorg innrulleres

I planarbeidet er det valgt å slå sammen noen planer. Disse er blitt slått sammen av to grunner. For det første vil dette gjøre kommunens totale planmengde mer oversiktlig. For det andre vil en sammenslåing sikre at kommunens ulike virksomheter og avdelinger må samarbeide i større grad med å utvikle planer. Med en større og bredere fagkunnskap i utarbeidelsen av planer mener vi at både planene og tjenestene kommunen tilbyr øker i kvalitet. Nedenfor er det listet opp planer som sammenslås med andre planer; demensplan vil rulleres inn i helse og omsorgsplan. RUS- plan og psykiatriplan vurderes rullert inn i helse og omsorgsplanen. Eventuelt slås sammen til en plan for psykisk helse og rus. Det mangler plan for habilitering og rehabilitering som vil innrulleres som delplan i helse og omsorgsplanen.

3.5 Oppvekst

Grunnskoleelevene i Namsskogan kommune har varierende resultat på nasjonale prøver, grunnskolepoeng og eksamen. På bakgrunn av ujevne resultater på nasjonale prøver i lesing for 5.trinn har barnehagene og skolene ble det utarbeidet en plan for språkutvikling og lesing i perioden 2020-23.

Elevundersøkelsen som er obligatorisk for 7. og 10 trinn har gjennom flere år vist at elevene i Namsskogan kommune trives godt på skolen. Også her kan det være noen variasjoner fra år til

år da mange faktorer kan påvirke trivsel i en klasse. Det er en egen plan for godt skolemiljø, som har fokus på å ivareta elever, tydeliggjøre voksenrollen, og forebygge mobbing.

At lærerne har rett kompetanse og at kommunen klarer å benytte den kompetansen som finnes, vil bli en enda større utfordring i årene som kommer. Når elevtallet går ned, reduseres oftest antall lærerstilling, og det blir færre lærere som skal oppfylle stadig høyere, nasjonalt fastsatte kompetansekrav. For at Namsskogan kommune fortsatt skal kunne opprettholde et godt oppvekstmiljø vil det være noen utfordringer og satsingsområder fremover som det er viktig å prioritere:

Skolebygg og uteområde

Det gjennomføres en stor satsing på skolebygg, og spesielt innenfor mat og helse, kunst og håndverk, musikk og andre fasiliteter. Målet er også å satse på uteområdet, slik at det fremmer trivsel og aktivitet. Utfordringen framover vil bli å utnytte de mulighetene, som ligger i denne satsingen. Det vil si at elevene trives, og oppnår gode læringsresultat. I tillegg vil en satsing på barn og unge gi Namsskogan et positivt omdømme for bosetting og tilflytting.

Karriereveiledning

God karriereveiledning til den enkelte er viktig både for videre skolegang (videregående- og høyskole) og senere yrkesvalg. Riktig yrkesvalg er ofte en utfordring, særlig med tanke på hyppige endringer i samfunnsutviklinga. Svært mange ungdommer fra Namsskogan velger utdanningsveier, som gjør at det i etterkant blir vanskelig å få seg jobb i kommunen. Det gjelder å synliggjøre fortrinn og muligheter vi faktisk har i Namsskogan også.

Godt psykososialt miljø

Dette er et gjennomgående tema som må jobbes med hvert år. Skolene har gode planer/rutiner for oppfølging av det psykososiale miljøet, jfr. også Opplæringslovens slår fast at alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer god helse, trivsel og læring. I Namsskogan kommune er det etablert et tett tverrfaglig samarbeid mellom barnehage/skole og familiesenteret, som har mer kompetanse på bl.a. psykisk helse enn ansatte i barnehage og skole har. Det er også vedtatt en plan for forebyggende arbeid barn og unge som må implementeres i den daglige driften. Fordi barnehagene og skolene er små enheter med forholdsvis få ansatte, er det ekstra viktig å benytte spesiell kompetanse på tvers av virksomhetene. Det arbeides også med innføring av en egen plan for bedre tverrfaglig innsats (BTI).

Gode møteplasser på fritida bidrar også til forebygge utenforskap og inaktivitet. En satsing på bl.a ungdommens hus er et godt grunnlag for å forebygge utenforskap og uønsket atferd.

Fysisk aktivitet

For barn er fysisk aktivitet i stor grad knyttet til skole, barnehage og frivillighet. Å ha en uteområde som fremmer fysisk aktivitet anses som svært viktig. Utfordringen er store avstander i kommunen, som gjør at det blir krevende for alle å delta i organisert aktivitet på fritida

Nye kompetansekrav lærere

Stortinget har vedtatt at undervisningspersonalet som hovedregel skal ha relevant kompetanse i det faget han eller hun skal undervise i. Tidligere gjaldt kun tilsetningskrav, som innebar bl.a.

at f.eks. en norsklærer kunne undervise i andre fag selv om vedkommende ikke oppfylte krav om kompetanse som var oppstilt for andre fag. De nye kompetansekravene innebærer bl.a. at for å undervise i barneskolen skal vedkommende ha minst 30 studiepoeng som er relevante for opplistet aktuelle fag, i tillegg til å oppfylle tilsetningskravene. På ungdomstrinnet er kravet 60 studiepoeng som er relevant for undervisning i definerte fag.

Ordningen gjelder både nyansatte og allerede tilsatte lærere, og begynte å gjelde f.om. august 2015.

I 2016 er det gjort sentralt vedtak om unntak, bl.a. at kommunene har en overgangsordning på 10 år med å få oppfylt utdanningskravet.

Kommunen vil uansett måtte satse de kommende årene på kompetanseheving av allerede tilsatte lærere for å tilfredsstille den nye kompetanseforskrifta.

Interkommunalt samarbeid

Både innenfor barnehage og skole er det et tett interkommunalt samarbeid, særlig i forhold til utviklingsarbeid og kompetanseheving.

Innenfor barnehageområdet foregår dette samarbeidet mellom IN-kommunene, med felles koordinator (REKOM) fra Lierne kommune. Det er viktig at dette arbeidet fortsetter i planperioden.

Skolene i Indre Namdal har samarbeidet tett i flere år innenfor skoleutvikling og kompetanseheving, bl.a. med egen koordinator (DEKOM). Vi har høstet kun gode erfaringer med skolesamarbeidet kommunene imellom, og det vurderes som viktig fortsatt å ha et nettverk innenfor dette området. I den sammenheng er det stor forventning til fortsettelsen av fylkets oppvekstprogram.

Forebygging og generelt ungdomsarbeid

Namsskogan kommune har over flere år rettet innsats mot forebygging og generelt ungdomsarbeid. MOT, ungdomskonferansen, ungdomsklubb er eksempler på dette.

Kommunestyret har i 2023 vedtatt en plan for folkehelseprogram for ungdom, og vedtok en utvidet satsing på ungdommens hus på Brekkvasselv i 2024.

Framover blir det viktig å opprettholde et engasjement gjennom bred deltakelse både fra ungdom, foreldre og frivillighet.

Indre Namdal barnevern og PPT

Namsskogan kommune er med i Indre Namdal barnevern og PPT, hvor Grong kommune er vertskommune. De siste årene har det blitt en langt bedre tverrfaglig samhandling opp mot de kommunale enhetene.

Integrering/opplæring av fremmedspråklige voksne og barn

I forbindelse med krigen i Ukraina har Namsskogan tatt imot mange flyktninger. Det er voksne som skal tilbys integreringsprogram, som inneholder språkopplæring, kunnskap om det norske samfunnet, språkpraksis mv. For barna er det integrering i barnehage og skole med opplæring i språk, og ellers alle fag.

Vi har etablert et godt team, som arbeider med integrering. Utfordringen etter fullført introprogram er videre kvalifisering inn i relevante jobber. Da kreves godt samarbeid med NAV og næringslivet, og kan være utfordrende.

3.6 Kultur, idrett og friluftsliv.

Kulturlivet i Namsskogan kommune skal være inkluderende og gi alle mulighet for å delta. Å gi tilbud i nærområdene er viktig for å øke deltakelsen i kulturlivet, og for å hindre frafall i ungdomsårene. Kunst og kultur er viktig for et hvert lokalsamfunn – på mange ulike nivåer. Å skape, delta i, medvirke i eller skape opplevelser innenfor kulturlivet ligger til grunn for mye av vårt virke. Kulturlivet skaper samhold mellom innbyggerne, og det styrker vår lokale identitet. Kunst og kultur kan fremme livskvalitet, helse, fellesskap og inkludering. Kulturlivet kan også fungere som en brobygger mellom ulike kulturer i et flerkulturelt samfunn, og mellom generasjoner – den har generelt sett en viktig funksjon som brobygger mellom mennesker. Det er viktig å nevne frivilligheten spesielt når man snakker om kommunens kulturliv. Det har ikke vært mulig å ha et så høyt engasjement rundt kulturen dersom det ikke hadde vært for frivilligheten. Betydningen av ildsjeler og frivillig innsats er uvurderlig når man snakker om et rikt og godt kulturliv. Hvordan frivilligheten skal gis næring, utvikle seg og ikke utarmes, er et viktig område for kommunen. Utfordringer fremover vil være og følge opp vedtatt kulturminneplan og starte arbeidet med ny kulturplan.

3.7 Nasjonalparkkommune

Å være nasjonalparkkommune forplikter. Nasjonalparkkommunen har som aktør under merkevaren ansvar for å bidra, stimulere og legge til rette for lokal verdiskaping og næringsutvikling. Nasjonalparkkommunen har ansvar for tilrettelegging for kundereisen innenfor kommunens grenser, utenfor nasjonalparkens grenser. Nasjonalparkkommunen har et medansvar når det gjelder hvordan kommunen og nasjonalparkstyret skal samarbeide om bidrag, stimuli og tilrettelegging i og utenfor nasjonalparken. Kundereisen gir gode rammer for dette og det er avgjørende at partene er bevisst sine roller og oppgaver, og at de utfyller hverandre og arbeider godt sammen. Nasjonalparkkommunen skal arbeide aktivt for å fylle rollen som aktør under merkevaren. Dette skjer gjennom tiltak i egen regi eller i samarbeid med andre aktører som nasjonalparkstyret, besøkssenter, næringsliv grunneiere, fjellstyrer, frivillige organisasjoner og andre det er naturlig å samarbeide med. Tiltak som bidrar til at opplevelsen i kundereisen blir så gode som mulige for de gjestene som besøker våre områder skal prioriteres. Nasjonalparkkommunene forplikter seg til å gjennomgå status i forhold til egne kriterier hvert fjerde år i forbindelse med vedtak av planstrategi/evt. rullering av kommuneplan. Status skal rapporteres til «Norges nasjonalparkkommuner». Namsskogan har fått vedtatt en plan for dette arbeidet og fokuset til nå har vært ulike etableringer av informasjonspunkt, startpunkt og viewpunkt. Planen inneholder også andre tiltak som går på

dette med vertskapsrollen som skal føre til at kundereisen oppleves som positiv og givende. Denne delen av planen skal startes opp i inneværende periode.

4. Mål for planarbeidet

Planarbeidet i Namsskogan kommune skal legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planarbeidet må også gjennomføres på en måte som styrker politikernes muligheter til påvirkning i planprosesser og styring av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Blant annet er dette viktig vedrørende forankring av kommunale planer.

Planlegging i Namsskogan kommune skal være behovsstyrt og skal ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Namsskogan kommune må gjøre gode prioriteringer, systematisere og forenkle planverket for å kunne ha et oppdatert og relevant planverk for de ulike områdene.

4.1 Samfunnsdelen

Gjeldende samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret høsten 2023. Samfunnsdelen skal gjelde for perioden 2023-2035. Kommunestyret vil vurdere om det er behov for en mindre rullering i første del av perioden

4.2 Arealdelen

Kommuneplanens arealdel er i fra 2004 og skal rulleres i 2025. Det er avholdt internt oppstartsmøte for arbeidet.

4.3 Reguleringsplaner

Kommunen har en del sentrumsplaner for Brekkvasselv, Trones og Namsskogan som ble vedtatt rundt 1990. Det er ikke umiddelbart behov for å rullere disse planene.

Av hytteplaner så er det en utfordring med vedtatt utnyttelsesgrad. Utfordringen kan løses med en enkel rullering av selve utnyttelsesgraden i disse planene.

Hovedfokuset i reguleringsplanarbeidet for perioden blir etablering av nye industriområder og motorsportareal ved Tunnsjødalen.